

1790 William Wessel den 3 (årstallet usikkert)

Kaptein William Wessels odelssønn het også William, født i 1746, og ble altså William den 3 hva gjelder Værnes. Han gjorde militær karriere (major). William den 3 hadde en søster som het Karen Catharine, som ble gift med rittmester Bolle på Værnesmoen. Denne rittmester Bolle var en underlig skrue. Hans hus var nok ikke blant de bedrestilte, der hvor det lå akkurat på vestsida av gang-/sykkelbanen over jernbanen. Det fortelles dog at Herr Bolle nok ofte var litt finere enn han hadde råd til. «*Fattigdom kan ingen skjule*», ble det sagt. Når det ble påpekt at han kanskje var fattigere enn han lot som, svarte Herr Bolle: «*Jeg er rik, men min kone er fattig*». De fikk 19 barn, blant annet datteren Dorothea.

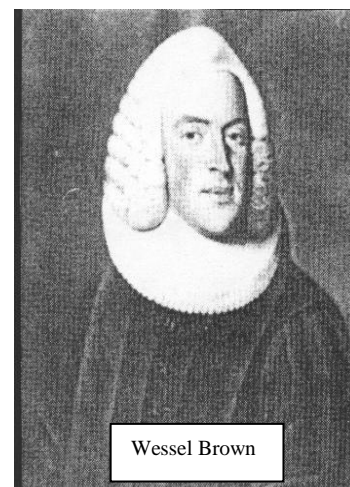

Denne søsterdatteren av William, Dorothea, ble 18.mai 1804 hans hustru. William giftet seg altså med sin niese. William var da 58 år og hans unge kone kun 19, hvilket førte til mang en spydig kommentar blant de øvrige oppsittere på Værnesmoen. William hadde et par «løsunger» fra før, som faktisk flyttet inn på Værnes. I lag med Dorothea fikk William to døtre, hvorav den ene, Anne Margrete - født 8.juni 1806 - ble gift med lensmannen i Elverum i 1832. William døde i 1809, og Værnes gård forsvinner ut av Wesselfamilien ved salg fra enkefrue Dorothea til Arnt Solem fra Klæbu i 1812. Dette salget kom trolig istand som følge av at enkefrue Dorothea giftet seg med infanterikaptein Christian Munch Holst på Stiklestad - og flyttet nordover. De fikk en sønn, William Christian Wessel Holst, som senere ble en kjent vegsjef i Trøndelag. Se omtale av Eidsvollsmannen Peter Schmidt, side 52.

Presten Peter Wessel Brown

Presten Peter Wessel Brown 1719 – 1773 var nevø til Tordenskiold og svigersønn til den beryktede presten Jens Nilsøn Parelius. Wessel Brown ble medarving til det store Wesselgodset, og var sterkt med i administrasjonen av de mange jordeiendommene. Etter hvert ble han en mektig mann i bygda gjennom sine kjøp og salg av gårder. Likeledes drev han svært effektivt ulike sagbruk. Wessel Brown ble først gift med Christiane Augusta Parelius, datter til Jens Nilssøn Parelius som beseglet Ingeborg Klokkhaugens skjebne på Langøra i 1750. Deretter ble han 50 år gammel i 1769 gift med den 17-årige Thale.Marie Motzfeldt, som var søster av kaptein Motzfeldt som druknet ved Sandfærhus og dermed også tante til to Eidsvollsmenn. Se side 50/51. Ovennevnte Ingeborg Klokkhaugen var sammen med sin stefar de siste sivile som ble henrettet på nettopp Langøra.

Wessel Brown hadde store problemer med sin unge kone som stod i med et utall offiserer, samt førte så flott et hus at skyld og gjeld omtrent ødela den arme presten. Dette førte til at han tok en kongelig forordning fra 1629 meget bokstavelig. Forordningen tilsa at prestene skulle ha to medhjelpere hvis oppgave var å oppspore

syndere til det 6.bud. De skyldige ble kalt inn på teppe i sakrestiet i Værnes kirke. Det ble ikke noe hemmelig skriftemål, men nøye ført til protokolls. Arkivene herfra forteller mangt om våre forfedres intime sidesprang. Wessel Brown døde i 1773. Unge enkefru Thale giftet seg senere med postmester Alstrup i Trondheim, men stjal fra posten slik at begge to måtte flykte til Sverige, hvor fruene døde i ytterste fattigdom.

Første asylsøker i Stjørdal

I 1795 overnattet (sønn til) Hertugen av Orleans på Værnes Hovedgård. Hertugen var da politisk flyktning og reiste selvfølgelig incognito. Han ble senere Kong Ludvig Filip av Frankrike.

Napoleonskrigen

Da krigen med Sverige brøt ut igjen i 1808 – som en del av Napoleonskrigen – øynet trønderne muligheten for å ta tilbake Jemtland og Herjedalen. Ca. 1 500 trøndere samlet seg i Stjørdal, stemningen var god – men skuffelsen ble stor. Også denne gangen ble de sendt sørover. Likevel gikk et norsk felttog i 1809 inn i Jemtland, hvor den siste ”krigshandlingen” ovenfor Sverige (i form av diplomatiske forhandlinger) - fant sted ved Blekåsen ved Mørsil. Av de 1 500 som dro sørover kom 300 aldri tilbake. - Det er fra denne krigen det ble skapt et inntrykk av overflod i Trøndelag. Det hadde sin bakgrunn i at optimismen med tanke på Jämtland/Härjedalen var så stor at befolkningen samlet inn stor mengde med mat og utstyr og ettersendte soldatene nedover Gudbrandsdalen og Østerdalen. Det i sin tur førte til at en del småkårsfolk fra disse dalfører ”utvandret” nordover.

For mange har det i ettertid vært bittert å tenke på at broderfolket i Midt-Norge og Midt-Sverige ikke igjen kom under felles flagg og faner. Det ligger mye skuffelse i utsagnet fra premiærløytnant Hegrem fra Hegra: ”*Jeg har fattet sådann Foragt for Sverige at jeg ikke taaler at høre dets navn*”.